

A winter landscape with snow-covered trees and a clear blue sky. The scene is a dense forest of snow-laden evergreen and deciduous trees. A large, dark red rounded rectangle is overlaid on the image, containing white text.

Vapaa-aikakysely 2025 -raportti

**Hyvinvointilautakunta 10.12.2025
Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Erik Räsänen**

Taustaa

- Rautavaaran kunnassa on toteutettu vapaa-aikakysely vuosina 2021 ja 2023. Tällöin on päätetty, että kysely tehdään kahden vuoden välein.
- Tavoitteena on saada palautetta kunnan vapaa-aikapalveluista, liikuntapaikoista ja matkailukohteista.
- Vapaa-aikakysely oli auki verkkosivuilla heinä-syyskuussa 2025.
- Vastaajien määrä oli aika maltillinen 28 vastaajaa. Kyselyjä on viime aikoina ollut paljon.
- Vastaajien kesken arvottiin Rautavaara-tuotteita.
- Arvontaa varten oli erillinen osio kyselyn lopuksi. Arvonnan suoritti henkilö, joka ei ole osallistunut kyselyn tulosten käsittelyyn.
- Vastaajista 36 % rautavaaralaisia, 64 % ulkopaikkakuntalaisia.
- Muita tietoja vastaajista ei kerätty, joten kyselyn vinoumaa (onko esim. tasaisesti eri-ikäisiä) ei voida arvioida.

Taustaa

- Kyselyssä ei kerätty yksilöiviä tietoja (sukupuoli, ikä, tulotaso, koulutus...) yksityisyydensuojan ja vastaajan anonymiitin turvaamiseksi.
- Kysymykset olivat enimmäkseen avovastauksia ("Mitä mieltä olet").
- Kyselyssä vältettiin päällekkäisyyksiä kuntalaiskyselyn 2025 ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämän koetun hyvinvoinnin kyselyn 2024 kanssa. Esimerkiksi numeerisia arvioita palveluista ei kysytty, eikä ihmisiä esimerkiksi pyydetty arvioimaan hyvinvointiaan.
- Siten kysely ei ole täysin verrattavissa aiempiin vapaa-aikakyselyihin.

Keskeisiä tuloksia

- Kulttuuriin, kirjastoon, liikuntapalveluihin, luontokohteisiin ja hyte-työhön ollaan selvästi tyytyväisiä!
- Kehitysideoitakin on: vuoden 2026 talousarviossa toiminnallisena tavoitteena on nostaa kaksi kehitysideaa ja toteuttaa ne.
- Osa liikuntapaikkoihin liittyvistä asioista kuuluu teknisen toimen ja teknisen lautakunnan tontille. Näitä tietoja on viety eteenpäin tekniselle johtajalle.
- Vastaajilla voi olla vaikeuksia hahmottaa, mikä on kunnan tehtävä, mikä taas yksityisen elinkeinonharjoittajan tekemää liiketoimintaa ja mikä Pohjois-Savon hyvinvointialueen tehtävä.

Tekniselle toimelle vietyjä palautteita

- Saarelan siltaan, jalkapallokenttään ja pururataan toivotaan kohennuksia. → Näissä toimivalta muilla kuin hyvinvointilautakunnalla, mutta asioita tiettävästi edistetty teknisessä lautakunnassa ja kunnanhallituksessa.
- Kuntoportaita ehdotettu (on jo varattu teknisen investointiosaan).
- Puisto: lisää varjoisuutta, istutuksia ja puustoa, lisää penkkejä ja roskiksia
- Frisbeegolf-radan kunto

Mitä Rautavaaralla harrastetaan?

- Lenkkeily, 54 %
- Pyöräily, 31 %
- Pallopelit, 19 %
- Jousiammunta, 0 %
- Frisbeegolf, 15 %
- Kuntosali, 27 %
- Hiihto, 38 %
- Luistelu, 19 %
- Laskettelu, 8 %
- Uinti/avantouinti, 38 %
- Kotijumppa, 27 %
- Tanssi, 27 %
- Ohjattu ryhmäliikunta, 12 %
- Metsästys tai kalastus, 15 %

- Marjastus tai sienestys, 65 %
- Retkeily, 62 %
- Ulkoilu, 65 %
- Hyötyliikunta, 50 %
- Moottorikelkkailu, 15 %
- Lukeminen, 54 %
- Kirjoittaminen, 19 %
- Ristisanatehtävät, sudokut, 27 %
- Käsityöt, 38 %
- Tietotekniikka, 4 %
- Digitaalinen pelaaminen, 0 %
- Musiikin kuuntelu, 42 %
- Musiikin tuottaminen, 0 %
- Kuvataiteet, 19 %

Mitä Rautavaaralla harrastetaan?

- Valokuvaaminen, 46 %
- Sosiaalinen media, 19 %
- Sirkustaide, 0 %
- Näyttämötaide (teatteri), 8 %
- Kulttuuriesityksissä käyminen, 31 %
- Yhdistystoiminta, 27 %
- Vapaaehtoistyö, 8 %
- Kohtaan Muut tulleita vastauksia:
sukututkimus, laiskottelu, valjakko-ajo
- On helppo huomata, ettei kysely ole ollut vastaajien osalta aivan kattava: esimerkiksi sirkus ja jousiammuntahan ovat täällä suosittuja!

Vapaa-aikapuolen toiveita

- Ohjattua liikuntaa ja säännöllistä toimintaa ikäihmisille
- Nuorille ohjattua liikuntaa (tämä on jo parantunut, sillä kunnalla on liikuntapainotteinen koulunuorisotyöntekijä)

Mistä saadaan tietoa palveluista?

- Eniten sosiaalisesta mediasta (89 %), verkkosivuilta (67 %) ja puskaradiosta/tuttavilta (useampi muu-vastaus)

Kulttuuripuolen toiveita ja palautetta

- Rautavaarapäivien kasvu, kulttuuritarjonnan monipuolistuminen, suositumman kuin myös kokeilevemmän kulttuuritarjonnan tasapaino saavat kiitosta
- Toivotaan jatkossakin esimerkiksi musiikkia ja näyttelyitä
- Perinteiden vaaliminen ja paikallinen ruokakulttuuri ehdotuksina, joita voisi edistää vuonna 2026
- Rautavaaran pitäjäpuvun perinnettä on tarkoitus elvyttää muutenkin

Tori tapahtumia musiikin / tanssin merkeissä.

Konserttia talvella kirkkoon tai monitoimihallille

Konsertteja

Kesäteatteri

Taidenäyttely, konsertteja

Rautavaarapäivillä on sopivasti ohjelmaa. Jospa jatkossakin panostetaan yhtä paljon

Karaoke, tanssia, urheilukilpailuja ikäihmisille.

Ruokakultturia

Musiikki juttuja.

Ihan hyviä

Kyllä on ollut positiivista pohinää viime vuosina 😊

Nyt on jo virkistynyt kummasti muutamassa vuodessa. Klassisia konsertteja kaipa

Kummasti on virkistynyt uuden valopilkun tultua kuntaan (Eerik Riesen)

Mahtavaa meininkiä, kuin nuorennusleikkaus Rautavaaralle!

Kirjaston palautteita ja toiveita

- Kokoelma on hyvä, etenkin kun huomioi kirjaston ja kunnan koon
- Palvelu on ystävällistä ja toimii
- Omatoimikirjastoon on oltu tyytyväisiä
- Toivotaan vielä lisää kirjailijavieraita ja esimerkiksi lukupiiriä

Kirjasto on hyvä, tärkein kunnan palvelu minulle.

Pitää säilyttää Rautavaaralla.

Hyvin toimii.

Kivoja näyttelyitä on ollut,jatkakaa samaan malliin!

Olen ollut tyytyväinen.

Luontokohteet

- Luontokohteet ovat kauniita ja monipuolisia.
- Lisääkin niitä voisi olla, esimerkiksi joitain lyhyempiä, lapsiperheille sopivia kohteita lähellä kirkonkylää.
- Luontokohteita voisi markkinoida vielä lisää, myös kirkonkylällä.
- Voisiko historiallisia kohteita tuoda paremmin esille?
- Tiilikkajärven kansallispuiston opasteissa ja reiteissä on kehitettävää, laajennus vajaakäytöllä.
- Kiparin kotaa pitäisi kunnostaa (valtuustoaloite tehty 11/2025).
- Luontokohteissa on toki hyvä huomata, että Tiilikkajärven kansallispuiston kohteet ovat valtion maita.

Nyt jo on huippuhyviä luontokohteita. Käyn usein.

Pumpulikirkko josta mainitsinkin on niin upea, siellä tullut paljon käytyä!

Matkailu

- Karavaanareiden huomioiminen (osoitettu paikka, mahdollista tyhjentää käymälä, tietoa karavaanereille verkossa).

Luvalliset ja houkuttelevat "puskaparkkipaikat" karavaanareille samalla tavalla kuin on Juuan kunnan nettisivuilla.

- Lentokentässä nähdään potentiaalia, mutta hyvä huomata, ettei alue ole kunnan omistuksessa.

Mitä markkinoisit Rautavaarasta ylpeydellä maailmalle?

- Luonto
- Rauha
- Puhtaus

Entäs nyt?

- Kokonaisuudessaan palveluihin ollaan todella tyytyväisiä.
- Lopun vapaassa sanassa tulee kiitoksia Rautavaaran lisääntyneestä aktiivisuudesta ja parantuneesta yleisestä tunnelmasta.
- Kehitettävää kuitenkin on. Vuonna 2026 varataan aikaa kehittää kyselyssä nousseita asioita.
- Talousarviossa 2026 on myös varattu investointiosaan osallistava budjetti, jonka kautta kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan, mihin rahaa käytetään. Osallistavan budjetin koordinoi hallinto- ja elinkeinopalvelut, mutta varmasti myös hyvinvoinnin palvelualue / sivistystoimi tulevat olemaan mukana.

